

výstava fotografií Pavla Popelky
PODOBY VÍRY u západních a jižních Slovanů
– po stopách cyrilometodějské tradice

TISKOVÁ ZPRÁVA

Muzeum J. A. Komenského v Uh. Brodě Vás zve na výstavu uspořádanou k 1150. výročí sv. Cyrila a Metoděje **PODOBY VÍRY u západních a jižních Slovanů** – po stopách cyrilometodějské tradice. Výstava fotografií etnografa Pavla Popelky z cest po Balkánu, východním Slovensku i Moravě je pořádána **pod záštitou ministryně kultury ČR Mgr. Aleny Hanákové a Mons. Jana Graubnera, arcibiskupa olomouckého**. Uskuteční se od 21. 6. – 13. 10. 2013 v Muzeu J. A. Komenského v Uherském Brodě. Vernisáž je připravována na pátek 21. června 2013 17. hodinu v muzeu. Účinkuje zde pěvecký sbor Vocalis s repertoárem staroslověnských zpěvů, úvodní slovo přednese Mgr. ThLic. Walerian Bugel, dr. (CMTF UP Olomouc). Na vernisáž je vstup zdarma. K tématu výstavy je vydávána obsáhlá barevná publikace Podoby víry. Repríza výstavy je plánována v rámci Měsíce české a slovenské kulturní vzájemnosti 2013 od 25. 10. do 29. 11. v Záhorském muzeu ve Skalici na Slovensku.

SLOVO AUTORA FOTOGRAFIÍ:

Ať kráčíme přírodou nebo městem, narazíme na ně všude. Někdy ohromí svou historií či nádherou, jindy spontánností, leckdy zarmoutí jejich omšelost.

Příkladů je bezpočet. V Sadech u Uherského Hradiště základy baziliky, ve které svatý Metoděj pravděpodobně sloužil mše, v makedonském Ochridu kostel svatých Pantelejmona a Klimenta, v němž je tento Metodějův žák i pochován, u bulharského města Trn jeskyňka, kde se prý ukrývala svatá Petka, která svým pronásledovatelům zanechala jen zkamenělý chléb a otisk své nohy, v pravoslavném kostele na východním Slovensku výzdoba k Velikonocům, v poli u Polešovic polní kříž, ze kterého Kristus jakoby již odešel, v Horním Slavkově na opuštěném německém hřbitově nezřetelný hrob, na jehož kamenný kříž položil někdo bílé porcelánové figurky andělíčků, v poli smírčí kříž, jehož původ a význam již kolemjdoucí neznají, v selské jizbě obrazy svatých pověšené nad stolem či vyšívaná kuchařka s náboženskými motivy, božítělový průvod ve Vlčnově, nesená socha Panny Marie na pouti v Žarošicích, krojovaná chasa na hodové mši, pašijové hry o umučení Krista, živé betlémy na náměstích měst a vesnic.

Všechno jsou to odrazy křesťanské víry. V prostředí Velké Moravy ji od roku 863 spolu se slovanským písmem a liturgií šířili i svatí Cyril (Konstantin) s Metodějem. Přestože po Metodějově smrti r. 885 byli jejich žáci z Velké Moravy vypuzeni (Konstantin zemřel již roku 869 v Římě), převzácný dar těchto věrozvěstů - písmo hlaholice a staroslověnština, ve které se sloužila liturgie, se stala základem slovanského písemnictví a nesmazatelně ovlivnily evropskou kulturu.

Pro víru se umíralo, protože byla nadějí. A jako taková se obtiskla do duší a konání člověka, včetně jeho hmotných výtvorů, s jejichž pomocí se vyznával k Bohu. Setkáváme se s nimi v lidských příbytcích, po cestách kudy člověk chodil, na polích kde pracoval, na návrších kopců a hor, kde jsou i z dálky dobře vidět. Samozřejmě, nejvelkolepější z těchto artefaktů jsou kostely, doklady víry, pojetí liturgie a zároveň i dokumenty dobové architektury, malířství a sochařství. Mnohé podoby víry jsem měl samozřejmě možnost poznat i já. Netvrdím, že jsem byl na nejvýznamnějších místech a vždy potkal rozhodující chvíli slavnosti a pro fotografa důležité správné světlo, ale artefakty křesťanské víry a mnohdy i jejich auru jsem potkával.

O to vše se chci podělit. Kráčet s vámi ovšem budu opačným směrem než putovali Metodějovi žáci po jejich vyhnání z Moravy, z makedonského Ochridu nazpět na někdejší Svatoplukovu Velkou Moravu se zastávkou na místech, kde Konstantin s Metodějem nebo jejich přímí žáci možná ani

nebyli, ale plody jejich působení se tam uchytily, třeba už jenom tím, že se liturgie kdysi konala, či ještě pořád koná, ve slovanském jazyce. Ale samozřejmě v tomto putování po Moravě, Slovensku a Balkáně (Makedonie, jihozápadní Bulharsko, Srbsko, Chorvatsko, Bosna, Hercegovina, Černá Hora), jsem navštívil i kostely s ritem latinským (západořímským) neboť Konstantin s Metodějem vedle toho, že na Velkou Moravu odešli jako vyslanci byzantského císaře, se považovali též za věrné syny římského papeže a určitě i služebníky Boha, kterému nezáleží jakým jazykem se k němu mluví, neboť on rozumí jazykům všem. A proto jsou jistě prohlášeni i za patrony spojené Evropy.

Pavel Popelka